PROMETEU

REVISTĂ DE LUPTĂ PENTRU
PROPĂȘIRE FRUMOS ȘI ADEVĂR

CUPRINSUL:

Dr. I. Al. Bran-Lemeny: Conștiința ta: înălțarea sau osândă ta

Preotul Ioan Ludu: † Octavian Goga

I. Al. Bran-Lemeny: Octavian Goga

Dr. Mircea Suciu-Sibianu: Ultimul discurs a lui Octavian Goga

Radu Prișcu: Fericirea

Maria Baiulescu: Menirea femeei în familie

Dr. Mircea Suciu-Sibianu: Necesitățile societăților religioase

Lucian Costin: Nimfele pe valuri

Gh. D. Banu: Un altul...

I. Ch. Severeanu: Răvaș

I. Al. Bran-Lemeny: Dări de seamă

Note și incrustări

+

Anul IV. No. 5—7. (Anul cron. V) Mai—Iulie 1938
Apare lunar la Brașov
Redacția și Administrația: BRAȘOV, STRADA CALVIN No. 18.

PROMETEU

REVISTĂ DE LUPTĂ pt. PROPĂȘIRE, FRUMOS ȘI ADEVĂR

No. de înreg. la Tribunalul Brașov 1037/938.

Director:

IOAN AL. BRAN-LEMENY

Redactor:

RADU PRIȘCU

Comitetul Revistei: Dr. M. Suciu-Sibianu, Ioan Ludu, Ion Popa, G. Tulliu, Inspector Victor Munteanu, Al. Popescu-Dorna, Gerar, C. I. Odor, V. Marinaș cu directorul și redactorul.

Manuscrisele se vor trimite la redacție pe adresa directorului. Cele nepublicate nu se înapoiază.

Autorii sunt rugați a-și trimite redacției operele, spre menționare și recenzare.

Solicităm ziarele și revistele să ne accepte schimbul. Ținem seamă numai de reciprocitate. In aranjarea materialului ne conducem de necesități technice și tipografice.

Cine a reținut Nr. 1 și 2 se consideră de abonat.

100 Lei anual pt. particulari.
300 „ „ „ instituți și autorități.
10 „ exemplarul.

Conștiința ta: înălțarea sau osânda ta!

Viața, atât individuală, cât și națională și socială, își are epocile ei de zbucium, de frământare, de cristalizare și de transiție spre o nouă formă, pe linia mare a evoluției, tinzând spre propășire. Nimeni nu poate prevedea însă, cu certitudine, ce aspect și ce vigoare va primi această viață, aflătoare — ca să zicem așa — în durerile facerii, pe calea împlinirii ei: înviere, stagnare, sau moarte.

Cât zbucium fizic și sufletesc, individual și social, nu s'a terminat cu distrugerea! Neamul și țara noastră se află, fără îndoială, într'o atare fază de frământare spre o nouă formă de viață.

Dar Pronia Divină, mai ales în astfel de momente de grea cumpănă și adânci răscoliri, îi stă omului totdeauna într'ajutor. Ea ne-a pus la îndemână, în afară de liberul arbitru, factor de esență intelectual-etică, ceva cu mult mai covârșitor și mai sacru, anume conștiința noastră morală, sau mai precis: vocea conștiinței noastre.

Când spunem conștiință nu înțelegem, firește, noțiunea în raportul ei cu inconștientul și cu subconștientul și nici în sens psihologic, ci în sens pur etic. Înțelegem deci prin conștiință complexul sentimentelor morale ale omului, tot ce e mai curat în sufletul nostru, regulatorul moral al faptelor noastre, capacitatea de a deosebi binele de rău, vocea internă din sufletul nostru, în sfârșit, însuși glasul divin din noi.

Comportarea în viață, succesele sau insuccesele noastre și mai ales valoarea noastră morală este în primul rând

în funcție de celebrul dicton ce era scris pe frontispiciul templului din Delphi „gnoti seauton“ (cunoaște-te pe tine însuți), pe care Socrate l-a așezat în centrul filosofiei sale.

Intre acest dicton și între conștiința noastră există o corelațiune și reciprocitate. El trebue să-ți fie un indemn permanent de a pătrunde zi de zi, clipă de clipă, în conștiința ta, și astfel ajungi încetul cu încetul a te cunoaște pe tine însuți.

Firește, este un ideal această cunoaștere proprie. El poate fi apropiat după indelungi străduinți. Conștiința însă stă la dispoziția fiecărui om, și a celui mai umil, în clipe de odihnă și reculegere, când trebue să-și aplece urechea spre a percepe glasul bun, nespus de tainic, dar duios de insistent, ce-i șoptește în suflet. Pe acesta trebue să-l urmeze și făcând și un efort de voință va fi pe calea cea bună.

Imperativul conștiinței morale se adresează fiecărui individ în orice împrejurare. Cu cât însă omul are mai multă răspundere, cu atât i se impune mai mult consultarea conștiinței și urmarea ei în mod mai categoric. Omul cu răspundere pentru alții, (pater familias, dascăl, bărbat de stat, conducător de popoare etc.) ține în mâna sa frânele unui destin colectiv. Toate cataclismele, nenorocirile, conflictele și frământările pământești se datoresc, în ultima analisă faptului, că omul nu și-a consultat și nu a avut forța morală de a urma cărarea conștiinței sale.

Gradul și valoarea conștiinții morale se măsoară după intensitatea și calitatea simțului responsabilității morale.

Acolo unde nu se desvoltă responsabilitatea morală și totul este dirijat după legi și sancțiuni legale, avem statul polițist, cea mai mare piedecă pentru progresul cultural și o adevărată primejdie pentru avântul național și moral.

Este clar, că individul și societatea se află în legătură organică între ei. Trebue să i se asigure deci individului, pe lângă libertatca de gândire și posibilitatea avântului său, ca spirit, de a combate și înfrânge materia. E. Goblot în „La logique des jugements de valeur“ spune: „Toată viața noastră este o luptă a spiritului contra materiei și

viața cea mai bună e aceea care numără mai multe biruințí ale spiritului asupra materiei."

Avem admirabilele exemple de conștiință în viața lui Giordano Bruno (ars pe rug), Galileu (întemnițat), Tomaso Campanela (sfârșit pe masa de tortură).

„Un bun cetățean trebue chiar să nu pregete a-și expune și viața, dacă e nevoe, pentru apărarea legalității." A. Cuvillier „Manuel de Philosophie", (citat din I. Simionescu „Noțiuni de Etică", pentru cl. VIII. liceală).

Iată deci, că responsabililatea morală, libertatea de gândire și avântul spiritual sunt nu numai produsul, dar și condițiunile unei conștiinți etice de înaltă valoare.

Fără conștiință, adecă fără ca vocea conștiinței să fie determinantă în acțiunile noastre, nu există progres, nu există renaștere. Disprețuirea conștiinței, chiar în mod înconștient (lucru de neiertat la oameni cu răspundere) produce efecte fatale și desastruoase.

Toți românii, toți cetățenii acestei țări, trebuie să-și dea seamă, că cel mai mare bun ce-l avem, singurul care garantează adevărata propășire a țării, a neamului, a statului, așa precum îl avem, sau precum am dori să fie, este acea voce divină sălășluită adânc în conștiința noastră, pe care trebue s'o răscolim, să o ascultăm cu sfințenie și să o urmăm spre binele și mântuirea noastră personală și națională, sau, în caz contrar, spre osânda noastră și a intregei națiuni.

Dumnezeu, în infinita Sa bunătate, ne-a pus în sufletul nostru minunata călăuză, vocea conștiinței noastre, dela care nimeni nu se poate abate fără pedeapsă și fără osândă. Să luăm seama!

Dr. IOAN AL. BRAN-LEMENY

+

† Octavian Goga

Vă vreau acolo gândurile mele!
Cădeți, cădeți voi frunze deslipite,
Pe câmpul larg, în zbor, vă poarte vântul
Și vă'nfrățească rostul cu țărâna:
Pe urma voastră va rodi pământul!

(Fecunditas)

Rareori se împletesc din tainicile adâncuri ale vremii și din cursul vieții genuine al unui neam, suflete, cari să reflecteze viu și real sufletul neamului, cu toate durerile, dorurile și aspirațiile de veacuri. Și când providența face să se ivească un asemenea suflet, atunci acesta se uită pe sine, pentru a se preface într'o intensă vibrare, care cântă, geme, răsună și se agită de viața peste veacuri și locuri a neamului.

„Cântărețul pătimirii noastre", — cum l-a numit regretatul Vasile Goldiș, — poetul Octavian Goga a fost acest suflet zămislit din sufletul neamului său, care și-a „închegat glasu-i de aramă", ca să cânte *„cântarea pătimirii"* neamului său, să răsune ca harfa lui Aeol de simțirea neamului, să vibreze de glasul tainic al pământului, să reflecteze ca o oglindă gândurile nespuse, împrăștiate în milioane de suflete înfrățite, să tresară la glasul veacurilor trecute și să tremure la visul înaripat al zorilor prorocite și întrevăzute.

Niciodată nu s'a cântat pe sine. Chiar când versurile lui au accente personale, chiar cântând iubirea, aceste versuri trec de hotarele durerilor și visurilor lui personale, și se'mpletesc organic cu durerile și visurile neamului său.

„Nu rostul meu, de-apururi pradă
Ursitei maștere și rele,
Ci jalea unei lumi, părinte,
Să plângă'n lacrimile mele,"

Această alcătuire sufletească de despersonalizare şi contopire integrală cu viaţa, cu simţirea, cu sufletul neamului din care a eşit, a făcut din poetul Goga reprezentantul cel mai tipic şi mai fidel al acestui neam.

Suflet din sufletul neamului său!

În versurile lui *trăesc* satul, bisericuţa, munţii, codrii, bătrânul dascăl, dăscăliţa, bătrânul poet, plugarul trudit, cosaşul voinic, Oltul, Mureşul şi Crişul, vecinul „Niculai al popii", lăutarul Laie Chiorul, tinerii „logofeţi de-acum zece ani", flăcăii aprinşi, cari „strâng prăseaua cuţitului din cingătoare", crâşmarul Nicolae, „biata Mura", care aprinde în bordeiul ei *întâia* lumînare la căpătâiul lui Laie Chiorul, ciobanul Sandu,... *toţi şi toate trăesc* în versurile lui, viu şi real, să-i prinzi cu mâna; nu sunt decoruri, sunt *realităţi* cari se'mpletesc armonic şi întruchipează organic oglinda grăitoare a unei vieţi reale, adevărate. In poesia lui Goga se simte viaţa, realitatea. Ele pulsează energic, hotărît, parecă nu mai e vorba de poesie.

* * *

Acesta e poetul. El este un iluminat, un vizionar, care trăeşte intens viaţa colectivităţii, care l-a dăruit lumii. Graiul lui este o expresie a existenţii neamului românesc. Poesia lui este ecoul sufletului naţiunii. Verbul lui este pătruns şi însuflat de vitalitatea poporului. Scrisul ese din adâncul incomensurabil al sufletului anonim al mulţimii. Poetul se dăruieşte întreg, din o pornire instinctivă, înăscută, poporului său, pe care l-a iubit, cum nu l-a iubit nimeni, pe care l-a înţeles, cum nu l-a înţeles nimeni.

* * *

Providenţa, care l-a dăruit neamului nostru în această cumplită răscruce a vremii şi istoriei, l-a înzestrat cu însuşiri alese şi rare, cari toate la un loc au alcătuit figura cea mai marcantă a ultimelor decenii, din zbuciumul acestui neam.

Pe Goga, pentru a-l înţelege şi aprecia după cuviinţă, trebuie să-l priveşti de-odată, întreg, cu toate luptele lui începând dela etatea de 15 ani şi până la moarte, cu întreg zbuciumul, cu totalitatea manifestărilor sale de orice fel. Nu poţi despărţi poetul de prozator, gazetarul de polemist, omul de avânt de făuritorul

de idei şi concepţii, omul politic de pionerul revendicărilor naţionale, visătorul de prorocul zilelor de mai bine, luptătorul neînfrânat de estetul fin... Nu, opera lui, viaţa lui trebuesc privite dintr'odată.

A fost un om dintr'o bucată. Lupta vieţii sale întregi, a fost purtată în linie dreaptă, dela început până la sfârşit. Nu s'a dezis, nu s'a rătăcit, nu a şovăit niciodată. A ştiut ce vrea.

Priviţi-l!

Feciorul blândului popă din Răşinar, a văzut lumina zilei în ziua de 1 Aprilie 1881, în satul frumos, cu tradiţii dacice, dela poalele munţilor Sibiului, în freamăt de codru şi în murmurul văii de munte. Crescut în satul mărginean, între copiii satului, pe marginea văii, sub poala de codru, în umbra mausoleului marelui Şaguna, spiritul său viu s'a înfiltrat de miile de impresii zilnice, de nenumăratele aspecte, cari alcătuesc viaţa unui sat românesc.

In liceul unguresc din Sibiu, sufletul lui este frământat de o parte de nostalgia vieţii pe care o lăsase acasă, plină de vraje şi farmec, şi între viaţa streină din şcoala ungurească. De atunci, — era de 15 ani — începe a trimite versuri la „Familia“ şi „Tribuna“ în cari licăresc accentele mai puternice de mai târziu. Într'o oră de istorie, când neamul lui era înfăţişat de pe catedră cu cruzime şi minciună, sufletul lui izbucneşte. Linia lui e alta. Împreună cu nedespărţitul său prieten, profesorul universitar de azi Dr. I. Lupaş, părăsesc în semn de protest Sibiul, şi trec la liceul ortodox din Braşov. Eram copil în clasele inferioare, dar şi acum simt zvâcnirile de mândrie şi triumf din ziua venirii şi primirii celor doi la Braşov. Era o trezire la o conştiinţă naţională, care m'a urmărit de atunci.

Apoi eram în clasele superioare şi mă văd adesea adăstând Sâmbăta cu o nerăbdare chinuitoare, în faţa librăriei Ciurcu, sosirea „Luceafărului“, foaia de luptă, de trezire, de înviorare a studentului Goga şi a prietenului său, care, pornită dela Budapesta, împrăştia în Ardealul dornic, raze de nădejde şi de îmbărbătare. Până acasă citiam pe drum întreaga revistă, din doască'n doască.

Mă aflam reconvalescent după o boală grea în spitalul din Sibiu. În ajunul Crăciunului mă vizitează în spital profesorul

meu, actualul Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae, şi-mi aduce un dar de Crăciun: „Poezii“ de Octavian Goga! Deşi cunoşteam unele poezii din reviste, volumul a fost o relevaţie. Am citit şi răscitit paginile cărţii cu o lăcomie nemărginită şi cu o înfiorare febrilă. In trei zile ştiam poeziile aproape pe din afară. Şi-apoi săptămâni de-arândul în seminarul teologic, fiecare clipă liberă eram cu cartea în mână şi înconjurat de colegi, citiam ca dintr'o evanghelie.

N'ar avea ce căuta aceste impresii şi amintiri personale în acest articol, dacă nu ar arăta mai bine decât orice cuvinte impresia puternică şi neştearsă, pe care o făceau poeziile lui Goga asupra sufletului tineretului de atunci. Citind „Apostolul“ mulţi plângeau.

Un an mai târziu Goga era chemat secretar literar al „Astrei“ şi „Luceafărul“ se mutase la Sibiu. Redacţia revistei şi a foii „Ţara noastră“, care apărea atunci pentru popor, săptămânal, mă atrăgea cu un farmec nebiruit, şi tot timpul liber mă învârteam pe acolo, atras ca fluturii de lumina unui far. De două ori pe săptămână se întruniau la redacţie o mână de tineri entuziaşti şi discuţiile şi polemicile dintre ei, aveau o savoare şi un nerv, încât, dintr'un colţ mai depărtat îmi simţiam inima zvâcnind cu putere. Poetul I. Borcea, Tăslăuanu, actualul Patriarh Miron, profesorul Lupaş, mai târziu V. Eftimiu, şi mulţi alţii, şi între ei şi Goga, îşi puneau câte-o problemă de actualitate şi o atacau cu juvenilă febrilitate, cu vervă, cu spirit, din toate punctele de vedere. Să fi auzit atunci pe Goga! Combativ, dârz, sclipitor, peroraţiile lui trăgeau dungă luminoasă, şi vedeai acum ca'ntr'o sclipire de fulger, netedă şi limpede întreaga osatură a problemei. Şi apoi formulate în scris, problemele aşa limpezite vedeau lumina tiparului în pilde următoare în revistă sau foaie.

Lupta cea mare începe. „Tribuna“ din Arad scânteia pe atunci de avânt. O politică naţională intransigentă, conştie, energică îşi face drum pe plaiurile Ardealului, şi face să bată mai viu inimile româneşti. Ideia luptei pentru revendicările naţionale, ideia unităţii sufleteşti cu fraţii de peste Carpaţi, ideia trezirii din tradiţionalele şabloane pline de şovăeli din trecut, sunt purtate din presă în sălile de conferinţe, în întrunirile pu-

blice, în sate și orașe, ca niște steaguri. Sufletul acestor lupte era Octavian Goga. Neostenit, ridică steagul, lansează chemări la luptă, organizează luptele electorale, se luptă din răsputeri pentru alcătuirea pe baze noi și viguroase a programului politic, cere reînnoirea cadrelor de conducere a partidului național, atacă cu necruțătoare înverșunare pe cei ce să lăsau amăgiți de momelile contelui Tisa. Nu-și cruță nici foștii prieteni și tovarăși de lupte. Mangra, Slavici, Siegescu și alții sunt zdrobiți sub năvalnicile acuze de trădare, în articole de o frumusețe clasică. Slavici e zdrobit dintr'odată cu un singur articol: „*A murit un om!*“

Drumul merge înainte, drept, neabătut, luminos. Luptător ireductibil, sufere închisoare la Seghedin, Cluj și Budapesta. Totuși scrie în fierberea de atunci piesa „Domnul notar“. Lupta e în plin toi. E condamnat din nou.

La izbucnirea războiului mondial trece, prin Paris, la București și acolo, împreună cu Delavrancea, Take Ionescu și N. Filipescu pornesc o aprigă campanie pentru întrarea României în război, *pentru Ardeal.* Ziarul lui Filipescu „Epoca“ înființează o rubrică permanentă: „Ardealul vorbește“, în care Goga, cu fratele său, și alții, ca un tribun, își strigă durerea, cheamă, îndeamnă, cu o impetuozitate titanică, românismul, la lupta cea mare pentru realizarea visului lui celui mai sfânt, „de jalea căruia ne-au răposat și moșii și părinții“. Poezii răscolitoare, articole incendiare, conferințe și vorbiri înflăcărate, în săli, piețe, cafenele, cântece patriotice înflăcărate, încep să formeze mentalitatea nouă a țării.

Visul începe să se prefacă în realitate.

România intră în război, pentru Ardeal. Ar putea cineva azi tăgădui, că în mare parte, hotărîrea supremă a fost luată sub puternica presiune a opiniei publice, conduse și formate de tribunul Goga și tovarășii săi?

În Moldova, în timpul celei mai tragice epoci din istoria neamului, în Moldova suferinții, înfrângerii și rușinii de atunci, Goga conduce ziarul „România“ pentru soldații de pe front. Sufletul întreg al luptătorului Goga, e depus în această foaie și din sufletul lui mare aruncă raze de lumină și nădejde în sufletele deprimate ale soldaților.

Este trimis apoi, după izbucnirea revoluției ruseşti, în Rusia, să ceară repatrierea prizonierilor români şi se ceară drepturi pentru Românii basarabeni. Pacea dela Buftea, îi umplă sufletul de durere, dar luptătorul pleacă la Paris, unde împreună cu Take Ionescu alcătuesc un Consiliu național, ducând o energică şi neobosită luptă pentru a arăta drepturile României lumii întregi. Era un ambasador benevol, dar competent şi de o intransigență extraordinară al țării sale şi al poporului român. Încet încet, puterile aliate se conving de dreptatea poporului român, de dreptul lui de a se uni. Drumul lui Ionel Brătian la conferința păcii era bine trasat.

După război, după strălucita zi a unirii Ardealului cu patria mamă, Goga face parte din „Consiliul dirigent". Dar el voia o unire completă, fără graniți noi, fără autonomii locale, el voia o contopire deplină şi perfectă a românismului în hotarele întregite. Cere desființarea partidului național şi contopirea lui cu partidele politice din Vechiul Regat. Însuşi se alipeşte de învingătorul din război, generalul Averescu, şi intră de două ori în ministerul format de general, ca ministrul cultelor şi artelor, apoi la justiție şi la interne. Nemulțumit de încetineala pe care o simția în juru-i, el se retrage, căci sufletul lui viforos era pornit spre veşnică acțiune. Partidul lui propriu, se uneşte apoi în 1935 cu partidul d-lui A. C. Cuza, sub simbolica numire: partidul *național-creştin*.

Viața mai recentă a poetului Goga e cunoscută. Ales membru al Academiei române, discursul lui de recepție de o frumusețe neasemuită l-a ridicat între primii gânditori. Tribuna parlamentului era pentru el o catedră, de pe care împrăştia crezul lui cinstit, drept, luminos. Chemat profesor al universității din Cluj, nu i-a fost dat să poată revărsa şi de acolo izvorul bogat al sufletului său şi al credințelor sale.

* * *

Imi dau perfect seama cât de vagi şi insuficiente sunt contururile, din cari am căutat să scot în relief o personalitate, cum a fost a lui Octavian Goga.

Fecunditatea însuşirilor spirituale şi morale nu poate fi cuprinsă uşor într'o imagine fugitivă. Volumele lui „*Poezii*", „*Ne*

chiamă pământul", „*Din umbra zidurilor*", proza lui răspândită în atâtea şi atâtea reviste, mai ales în „Ţara noastră", sunt pentru românism de-o valoare istorică, epocală şi totuşi ele singure nu dau măsura întregei lui personalităţi. Ele luminează numai o latură a acestui om providenţial.

Tenacitatea, cu care şi-a urmărit visul vieţii sale, din copilărie şi până la mormânt, conştiinţa limpede, de vizionar şi profet, cu care şi-a trasat drumul şi lupta vieţii, sunt alte manifestări ale personalităţii sale atât de complexe şi norocos dotate. O voinţă neînfrântă şi o privire sigură l-au designat conducător în vremuri grele. Avea o ţintă finală bine definită; gândurile toate i se îndreaptă necontenit spre ea.

„*Vă vreau acolo gândurile mele*"

. . . . . .

„*Pe urma voastră va rodi pământul!*"

Gândurile lui frumoase, înălţătoare, luminoase, au rodit pe pământul românesc! Dar el vrea mai mult. Ţinta lui era superbă, cea mai înaltă, de-o măreţie divină: „*Vreau să înalţ o ţară nouă!*" Ideia aceasta era scopul, era senzul vieţii lui! O neîntrecută dragoste de ţară îi însufla toate acţiunile. El vrea să se deslipească de sine, de „eu"-l său, pentru a se putea dedica plin de cel mai nobil altruism, poporului său, pe care-l diviniza:

„In pieptul zbuciumat de doruri
Eu simt ispitele cum sapă,
Cum vor să-mi tulbure izvorul
Din care sufletul s'adapă.
Din valul lumii lor mă smulge
Şi cu povaţa ta 'nţeleaptă
In veci spre cei rămaşi în urmă,
Stăpâne văzul meu îndreaptă."

(Rugăciune)

Veşnic nemulţumit cu realizările sale, el vrea mult, mai mult. Cu câteva zile înainte de moartea sa el scrie:

„Imi cântă moartea la fereastră

. . . . . .

„Nu câte-au fost, îmi vin în minte,
Ci câte-ar fi putut să fie."

*

Da, câte-ar mai fi putut să fie, dacă moartea nu ni l-ar fi răpit prea de vreme, o... cu mult prea de vreme!? El lasă un gol imens! Cine l-ar putea înlocui? Unde-i sufletul plin de atâta elan, credință, dragoste de țară, care să-i ducă opera mai departe?...

Și-acum?

Cuvintele poetului, prin care încheia poesia „Apostolul", ca o apoteoză, i se cuvin pe dreptate ca epitaf, *Lui*:

„Cuvine-se hirotonirea
Cu harul cerurilor ție,
Drept vestitorule Apostol
Al unei vremi ce va să vie!"

*

Preotul IOAN LUDU

+

Octavian Goga

Zăbranic negru stărue pe țară,
Zvâcnește glia ta îndurerată,
In roua versului tău, — sfântă, clară,
Se oglindește jalea noastră toată!

Un neam întreg icoana ți-o sărută,
Incununată'n nimb de vecinicie,
Când glăsuirea noastră azi ni-e mută,
Ne sângerează inima pustie...

Tu ne-ai cântat nădejdea, suferinții
I-ai dat sfințenie și tâlc și rosturi,
Ne-ai luminat cărarea biruinții...
Și gândului i-ai dat tu adăposturi...

Vultur erai, al străduinței noastre,
Un reazăm, un gigant între pilaștri,
Când bufnițele nopților sihastre
Ți-au frânt aripa zborului spre aștri.

Dar astăzi ședi pe tronul tău de stele,
In mâna ta e soarta țării sfinte,
Și peste vreri și năzuinți rebele
Pe calea-ți neamul merge-va'nainte.

I. AL. BRAN-LEMENY

+

Ultimul discurs al lui Octavian Goga

Iarna aşa de lungă în acest an se prelungea şi pe la 20 Martie. Octavian Goga n-a pregetat însă să vină la Braşov în maşină dela Bucureşti insoţit de câţiva prieteni intre cari D. R Ioaniţescu, Stan Ghiţescu, architect Enescu etc. Venia să aducă un omagiu prieteniei şi un cuvânt de imbărbătare lui Urziceanu — tinărul şi valorosul advocat dela Bacău — fost secretar general al Ministerului de interne sub guvernul Goga-Cuza.

La masa comună dela Hotelul Coroană — se adunaseră în acea zi un număr de 70—80 prietini şi admiratori ai marelui dispărut. Mă nimerisem la masă alături de Doamna Veturia Goga, care ne povestea veselă, ce bine s'a refăcut şotul ei la Zürich, unde, se ştie, plecase repede după clipele tragice ale căderii guvernului său. La putere Octavian Goga nu guverna-se contopea aşa de mult cu marele interese ale ţării şi cu marele său program, încât — dacă devotata lui soţie nu ar fi fost alături de el — să-i îndrumeze viaţa fizică — ar fi uitat în adevăratul înţeles al cuvântului să şi mănânce, de somn nici nu mai vorbim, căci era considerat cu totul ceva secundar în necontenita lui străduinţă de a îndeplini epoca revoluţionară de guvernământ — de a întoarce cum spunea el aşa de poetic *„O filă a istoriei"*. Octavian Goga s'a dovedit şi la guvern acelaş suflet, ce cu 20 de ani de zile mai înainte scria:

„Nu rostul meu deapururi pradă,
Ursitei maștere și rele,
Ci jalea unei lumi Părinte,
Să plângă'n lacrimele mele.“

La masa memorabilă dela 20 Martie 1938 se ridică un scurt toast din partea D-lui Dr. Lațicu salutând pe acela, care intruchipa simbolul sfânt al lozincei *„România a Românilor“*. Și imediat auzim pe Octavian Goga și graiul lui dulce, blând și curgător se revărsa ca un balzam dumnezeesc asupra sufletelor noastre încă nedumerite de schimbările rapide ale săptămânilor din urmă. L'ați auzit vreodată vorbind pe Octavian Goga? Și în marile lui discursuri politice și conferințe savante era desăvârșit, dar improvizațiile astea la o masă comună, în cari punea toată căldura neprefăcută a sufletului său și în cari talentul său moștenit de povestitor neîntrecut se desfășura în toată splendoarea sa erau pentru mine cea mai delicioasă hrană sufletească ce am putut gusta vreodată. Despre ce ne-a vorbit în ultimul său discurs?

Ași putea să-l memorez în întregime — căci mi-a rămas bine întipărit în memorie — parcă presimțeam, că are să fie una din cele mai prețioase amintiri ale vieței mele. Rezum însă părțile esențiale ale ultimului discurs al poetului pătimirilor noastre:

„Frații mei — toți aceia, cari puteți avea o temere și o nedumerire la schimbările de azi, nu uitați, că nici legea prietiniei nici legea sentimentului național nu se poate desființa prin nici-un decret din lumea aceasta. Cred acest lucru acuma mai mult decât oricând. Am fost la Viena martor ocular al primirii genialului conducător al Germaniei de azi și nu numai am simțit dar am văzut cu ochii mei acel puternic imponderabil sufletesc, care pe deasupra tuturor obstacolelor din această lume, cuprinde ca o caracatiță toate sufletele unui popor și îl aduce mai curând sau mai târziu la desăvârșita stăpânire a pământului strămoșesc. Eu voi crede până la mormânt și dincolo de mormânt în izbânda marelui meu Ideal: *Hristos, Rege, Națiune și prin El la România a Românilor.*“

Nici un moment să nu părăsim *„Visul neîmplinit, de dragul cui ne-a răposat și moșii și părinții și de dragul cui s'a stins prematur o viață de profet, de poet și de mare mucenic al Neamului.“*

„România a Românilor.“ In loc de izbândă strigăm:

Trăiască M. S. Regele Carol al II-lea și să ne ajute bunul Dumnezeu să implinim sub domnia lui glorioasă acest ideal.

Dr. MIRCEA SUCIU-SIBIANU

+

Fericirea

Tu eşti năluca cea mai dulce'n lume
Şi'n viaţă eu ades te-am urmărit...
Şi'n visurile mele totdeauna,
Fermecătoare fără seamăn, mi-ai zâmbit.

De câteori ivindu-te în cale-mi,
Eu braţele-mi spre tine am întins...
Şi-un dor nespus, nemărginit ca zarea,
De-atâtea ori de tine m'a cuprins!

Statornicie n'ai tu nici odată,
Căci sborul ţi-l îndrepţi spre infinit...
Incât înduioşat rămân de-apururi...
Pierdut, privind pe urma ta, mâhnit.

Dar sufletul trăeşte cu speranţa,
Că'n calea vieţi-mi tot ne-om întâlni...
Ce rost ar mai avea viaţa noastră,
Din când în când de nu ne-am mai zări?

RADU PRIŞCU

+

Menirea femeei în familie

Cercul familiei se susţine prin indulgenţa femeei pentrucă răbdarea este o virtute, care creează bună învoială, care este piatra angulară a păcei şi fericirea căminului, astfel că această mare virtute cade asupra femeei.

Răbdarea are rolul necesar faţă de soţi, ce formează legătura întregei familii, care se conformă cu încetul într'o singură părere. Femeia trebuie să manifesteze răbdarea la fiecare ocaziune, cu deosebire în aşteptarea întârziată a soţului său, pe care trebuie să-l primească cu îndulgenţă exprimată cu blândeţe şi demnitate.

Cu acest mijloc de atitudine se câştigă încrederea reciprocă, care renaşte iubirea întemeiată prin căsătorie. Prin căsătorie femeia şi-a luat asupra căminul pe care îl dirigează, întreţinând zi de zi ordinea, economia, igiena şi confortul după posibilitate, luând asupra sa o serioasă răspundere, cu deosebire trebuind să se asimileze şi să se adapteze noilor metode de muncă, de ştiinţă menajeră şi de metode pedagogice.

Acest menaj se amplifică şi se înmulţeşte, când are fericirea copiilor mititei care cresc, cărora trebuie să le păstreze o deosebită răbdare, pentrucă moştenesc diferite temperamente, încât se acordă cu greu la părerile părinţilor, încât nu putem forma pe fiecare asemenea, deşi sunt iubiţi egal de mamă.

In situaţia aceasta mama trebueşte să aibă răbdarea necesară, atât cu cel mai domol şi corespunzător dorinţelor noastre, precum şi cu cel plin de viaţă şi cu apucături brusce, pe care le găsim defecte inacceptabile, fiind cu răbdare până se formează cu timpul caracterul său, crescând şi fizic şi moral.

Câtă perseverenţă trebuie să aibă părinţii sau educatorii în situaţia aceasta, până când îşi vor putea da seamă că ei

însişi sunt vinovaţi de greşelile copiilor, fiindcă capriciile şi adversitatea sunt trecute dela părinţi şi bunici.

Să asteptăm ca greşelile să se vindece prin blânda insistenţă a sfaturilor părinteşti ce vor opera îndemnul de înţelegere, să aşteptăm ca creerul să se desvolte şi să priceapă, să aşteptăm încrederea ce o câştigă prin schimbarea vârstei, dându-ne seamă că toate aceste greşeli sunt primite dela părinţi care în momente necumpănite au exprimat necazurile lor, care întunecă viaţa copiilor.

Vedem ce admirabilă misiune are răbdarea mamei în maternitate.

MARIA BAIULESCU

+

Necesitatea societăților religioase

Cred, că acum când în despoliticianizarea țărei avem mai mult timp pentru sufletul nostru așa de neglijat până mai ieri n'ar putea fi nimic mai folositor, decât să desvolt în articolul de față răspunsul la două intrebări, cari mi s'au pus adesea de prieteni și dușmani (mai bine zis numai de pretini, pentru-că adesea pretinii ți sunt dușmani și dușmanii prieteni arătându-ți sincer defectele, ce le ai și fiindcă eu învălui sub aceeași dragoste românească și pe prietini și pe dușmani). Iată cele două întrebări:

1. Ce cauți ca medic în Oastea Domnului și Frăția ortodoxă?

2. Ce-i nevoie să fii înscris într'o societate religioasă, că să fii bun creștin?

Răspunsul la prima întrebare ar putea constitui un material de o carte întreagă. Rezumăm aci numai câteva argumente, cari totuși cu tot locul puțin, ce-mi stă la dispoziţiune vor clarifica în așa măsură problema, încât mai curând se va putea înversa întrebarea: *„Cum se poate ca intelectual român să nu fii înscris într-o societate, care caută să se pătrundă prin lectura zilnică a Evangheliei de adevărurile sfinte și eterne, cari odată însușite îți asigură sănătatea corpului și pacea sufletului și amândouă laolaltă maximul fericirii pământești, ce-l poți atinge pe acest pământ?“*

Iată de exemplu dacă privim în lumina Evangheliei pedeoparte nenorocirile, neplăcerile și amărăciunile, pe de altăparte tot ce constitue adevăratele bucurii ale vieții vom vedea, cât de frumos Cartea Sfântă-Biblia quintesența celei mai sublime filozofii-ne poate scăpa de ce-i neplăcut și ne poate da și augmenta ceea ce este esențial în viață.

In frunte încă cu străvechiul profet al Orientului Buddha, care învăța lumea religia suferinței cu 5 secole înainte de Hristos — și care și acuma are 470 de milioane de aderenți în Extremul

Orient — se spunea, şi se spune şi azi că *cele mai mari amărăciuni ale vieţei sunt bolile, bătrâneţea şi moartea.* Rămâne şi azi în picioare acest axiom — aceste elemente constituind principalul izvor al suferinţelor omeneşti. Am mai putea adăoga mânia, supărările zilnice, procesele, ambiţiile deşarte, desamăgirile, pagubele materiale şi morale, diferitele insuccese la examene şi în afaceri, diferitele patimi, de desfrânare, alcool şi cărţi, dorul rapid de îmbogăţire minciunile şi violenţele, mizeria, disperarea şi frica, lenea şi ofensele, murdăria şi neorânduiala, trădarea şi înşelătoria, cruzimea şi răutatea, divorţuri şi neînţelegeri etc. etc. Beserica noastră înşiră ca izvor al suferinţelor omeneşti cele 7 păcate de moarte: *trufia, iubirea de argint, curvia, mânia, lăcomia, zavistia şi lenevirea la faptele bune* şi cele 4 păcate strigătoare la cer, uciderea, sodomia, asuprirea văduvelor şi oprirea plăţii lucrătorilor — şi în sfârşit cele 2 păcate impotriva Duhului sfânt: nesocotirea lui Dumnezeu şi indărătnicirea contra poruncilor lui. La tot cazul dacă după înşirarea suferinţelor omeneşti — mai citim redate în limba veche a bisericei noastre şi lista păcatelor mari ale firei omeneşti, ca principal izvor al suferinţei în general — ne dăm uşor seama, că suntem destul de edificaţi asupra numărului şi forţelor duşmanilor fericirii noastre pământeşti.

Ne-a rămas de văzut acuma cum ne desleagă Cartea Sfântă de aceste suferinţe. Vom înşira principalele din ele, căci apoi uşor vom putea trage concluziuni pentru toate celelalte suferinţe.

Bolile. A existat vreodată un mai mare vindecător pe această lume decât Isus Cristos? Cel mai mare învăţător al lumii n-a fost numai un rege al voinţei, rege al inteligenţei, rege al bunătăţii şi milostivirii, rege al răbdării şi tuturor virtuţilor creştineşti, ci a fost şi rege al medicinei şi al profilaxiei medicale. Nu-i ese bolnav în cale, orbi şi paralitici, epileptici şi leproşi, schiopi şi ologi, femei cu pierderi de sânge şi mame cu copii bolnavi să nu-i vindece prin mâna lui dumnezească, recomandându-le la unii să păstreze credinţa, la alţii să nu mai păcătuiască. Cine a spus-o intâia oară şi mai clar decât El, tot principiul profilaxiei mediciale: dacă ochiul tău te atrage la păcat scoate-l, dacă braţul tău te duce pe calea pierzaniei taie-l, ca să-ţi poţi salva corpul şi sufletul tău. Se vorbeşte mult azi de preintâmpinarea bolilor şi oţelirea organismului prin viaţa în aer liber, prin turism,

băi şi sporturi, cap gol şi picior desculţ, dar cine a fost şi un Rege al turismului mai desăvârşit decât Fiul divin — traversând pe jos în lungul şi latul lor Galileia, Samaria şi Iudeia veche de sus dela Muntele Hermon din Siria peste lacul Genezaret până la Marea Moartă şi dela Iopa până la Ierichon şi Iordan şi dincolo de Iordan, hrănindu-se simplu — cum propagă medicina de azi, capul gol, piciorul abia încălţat cu o sandală uşoară răcorindu-şi deseori trupul in lacul Tiberiadei sau in apele Iordanului.

Se vorbeşte des în medicină de sugestie şi autosugestie ba Bleuler spune, că sugestia valorează mai mult decât toate medicamentele la un loc, din cari doar 4—5 le cunoaştem, ca singure eficace (chinina în malaria, mercuriul în sifilis, serurile imunizante în bolile infecţioase etc.) dar oare credinţa, pe care o propaga Mântuitorul divin şi de care spunea, că e în stare să mute munţii din loc — nu este cea mai bună sugestie şi autosugestie:

Se ştie, că toată şcoala celebră a Mariei Baker în America cunoscută sub numele de *„Christiane Science“* — vindecând fără medicamente sute de mii de oameni se bazează pe acest monolog în spirit evanghelic: *„Boala nici nu poate exista decât în inchipuirea mea. Eu sunt făcut să fiu sănătos, că asta-i voinţa lui Dumnezeu, ca păstrând legile lui să fiu vecinic vesel şi sănătos. Trupul bolnav este numai exteriorizarea gândului de boală şi eu am porunca dela Domnul Isus să-i păstrez legile lui şi să mă bucur vecinic de sănătate şi de viaţă“*.

Ai putut vreo-dată să vezi iubite cititor enorma deosebire între felul, cum un creştin adevărat suportă o suferinţă, o boală şi intre vecinica nerăbdare şi frica de moarte a celui necredincios? Un mare neurolog german Hess spune, că cu deosebire toate bolile de origine nervoasă, dacă pacientul are credinţă'n Dumnezeu sunt pe ½ vindecate. Dacă credinţa mare creştină îţi dă şi răbdarea şi speranţa — fără de cari ori-ce boală pare groaznică — mai e oare nevoie să inzistăm? Mergem deci mai departe.

Dr. M. SUCIU-SIBIANU

(Va urma.)

+

Nimfele pe valuri

Pe albe talazuri vă mână, voi nimfe,
A voastră regină — în valsul de valuri;
Lagune — boschete aurii surâd în clarul de lună,
Tăceri din adâncuri de veghe-s pe maluri;
Cântecul nostru, voi nimfe, în valsul pe valuri răsună.
Trupuri fierbinți pe creste de apă s'aruncă
Și 'n spumă iar bucle de aur pe piepturi se 'ntind
In jocul de raze sub bolta de lună.
Caicul, ce'n cale ne vine, opriți-l o clipă,
E bordul săpat pe-ale soartei talazuri,
Pe el adormit-au siluete în leagăn de valuri
Buze pe buze — rar le atinge-a tăcerii aripă...
De mâini să le prindeți — caicul în urmă rămână,
Intre voi siluetele 'ncoace — în cântec le prindeți de mână,
In spumă cu voi — în val-vârtejuri să joace
Pe creste de valuri, — în visele albe de lună...
Pe el sărutați-l — ochii-i în unde i-ascundeți,
Al apelor violet paradis — bărbat nici când să nu-l vadă,
A nopții feerie — mister e-a naiadelor nadă,
Nici ea — muritoarea — ascunsă de brațe, nimic să nu vadă...
Pe albe talazuri dansu 'nainte — al nostru e valsul,
'Nainte, 'nainte spre zările 'n larguri de lună,
Al nostru e cântecul, ce pe cărări de valuri răsună.

LUCIAN COSTIN

+

Un altul...

Curând și amintirile s'or stânge,
In apele într'una primenite...
Și liliecii nopții cătrănite,
Vor auzi o inimă ce plânge!

Apoi un altul, înălțat pe'ncetul,
Din alte năzuinți și alte vremuri,
Va ridica locașul nou sub ceruri...
(Și'n urmă, părăsit se va'ngropa ascetul).

— — — — — — — — —

Atunci și liliecii vor fugi în lume;
Și peste vremi — vremelnice le-mi doruri —
Nu vor avea nici tremur de ecouri,
Și nici vrăjmaș, pe care să-l sugrume!

Gh. D. BANU

+

Răvaș

Și-a luat sbor versu'n căutarea ta
Și mi-a adus într'un târziu catrene
Din verile ascunse'n sânziene,
Căci te-a găsit prin lanuri, undeva...

Din aripile-i svelte, am smuls pene;
Și-am început să-ți scriu doar uite așa...
De bucurie că aflatu-te-a,
Mi-au înflorit mărgăritare'n gene!

I. CH. SEVEREANU

+

Dări de seamă

Nichifor Crainic: Programul Statului Etnocratic.

Nu cred să greşesc, dacă în pofida judecăţilor personaliste, afirm, că doctrinarul cel mai robust, mai clar şi mai dinamic al statului nostru modern, aşa cum l-am dori şi cum ar trebui să fie — recunoscând eforturile actuale — este d-nul Nichifor Crainic, care de 16 ani încoace, prin revista „Gândirea" şi mai târziu prin ziarul „Calendarul", înfruntând cu curaj opoziţia atâtor neînţelegători, a luptat ani de ani şi zi de zi pentru cristalizarea unor noţiuni şi principii, în jurul şi pe baza cărora trebuia să-şi găsească formula nouă de viaţă, cadrul ideologic şi organic, statul şi naţiunea noastră, pe calea ei spre refacere, renaştere şi consolidare.

Cum spaţiul revistei este restrâns, mă voi limita a spicui câte-ceva din preţioasa broşurică:

Iată principiile „Programului":

„Legea lui Cristos, legea statului.

Statul e supremul gospodar al naţiunii.

Naţionalizarea bogăţiilor naturale.

Proprietate individuală pentru orice muncitor român.

Nu clasele, ci profesiunile sunt formaţiunile organice ale naţiunei.

Proporţionalitate numerică în toate profesiunile.

Inlăturarea samsarului dintre producător şi consumator.

Distrugerea parasitismului iudaic."

Din capitolul I.:

„România a fost şi trebue să fie statul etnic al românilor... Statul nostru e monarhic prin toată istoria naţională. Monarhia e principiul lui de continuitate. Coroana Regelui român simbolizează gloria neamului şi permanenţa conştiinţei româneşti. Creiat prin puterea şi voinţa noastră, statul nu poate dura decât prin puterea şi voinţa noastră."

„Naţiunea română e creatoarea României şi stăpâna ei.“

„Pentru statul etnocratic sporirea numărului românilor pe teritoriul ţării e o chestiune de primă necesitate.“

„Concepţia de viaţă a statului etnocratic este spiritualistă.“ „Cultura naţională trebue apărată ca şi pământul românesc.“ „Statul etnocratic e supremul gospodar al naţiunei.“ „Muncitorimea... e trup din trupul naţiunii şi suflet din sufletul ei.“ „Banul românesc în mâini evreeşti înseamnă moartea românismului.“ „Francmasoneria, rotarismul şi toate celelalte asociaţii cu caracter secret vor fi desfiinţate.“

„Statul etnocratic e stat moral. Legea lui Cristos e legea statului.“

»Marele plan de reconstrucţie a statului etnocratic angajează întreaga naţiune, prin profesiuni, la munca de creaţie sub tutela şi autoritatea Majestăţii Sale Regelui.“

+

„România Eroică“

Este numele revistei, al cărei suflet şi întemeietor e magistratul clujan Ioan Colfescu-Delaturda, distinsul publicist, autor al operelor de mare valoare ştiinţifică, etică şi naţională „Război şi Civilizaţie“ şi „Spirit şi Materie“.

Din aceeaşi sursă curată şi adâncă a vigoarei şi genuinităţii româneşti, din cari s'au plămădit, prin destin, şi cu scop precizat de acesta, operile d-lui Colfescu, s'a născut şi tânăra revistă clujană, în plin avânt al anului al 2lea de apariţie.

„România Eroică“ şi-a inscris pe frontispiciul ei următoarele cuvinte — categoric imperativ — etico-sociologic:

„Numai aceia vor purta titlul glorios de educatori ai generaţiilor de mâine, cari vor fi în acelaş timp eroi spirituali ai neamului în care au văzut lumina zilei“. (*„Spirit şi Materie“* de I. Colfescu-Delaturda).

Dar să spicuim câte ceva din ultimele două numere, primite la redacţie:

„Pericolele ne pândesc de mult... în interior pericole nu mai puţin presante s'au acumulat din vina acelora, cari au cultivat mercantilismul, anarchia morală, disoluţia, moartea spirituală, măcinând puterea de resistenţă a naţiunii şi zădărnicindu-i

ascenziunea"... „Guvernele țării s'au nizuit să emasculeze națiunea, să distrugă avânturile tinere"... „Țara a fost și este condusă de spiritualitatea ei, de exponenții acestei spiritualități, de noi toți aceștia, mari și mici, cări gândim, cari scriem, cari ne agităm... cu fondul insuși al rassei, moștenit dela strămoși, cu insuși geniul său constructiv, polarizat în cei mai buni fii ai neamului... Noi suntem făuritorii României de mâine. După cum tot noi și numai noi, ceice gândim și activăm, suntem depositarii României de ieri și creatorii celei de azi. Noi și numai noi suntem răspunzători de tot ce avem și de tot ce vom avea... trebue să luptăm pentru a ne purifica și a ne incadra cu curaj în continua devenire a popoarelor și pentru a ne creia propriul nostru destin... Să aducem acest neam la viață. Să-i dăm puternice obiective de viitor. Să-l dinamizăm, de sus până jos, în toată structura sa. Revizuirea e în ordinea naturală a lucrurilor. Și noi trebue să ne creem revizuirea noastră. Lumea e într'o continuă prefacere. Să urmărim reviziunea noastră și să o ducem cu curaj spre înfăptuire. Un singur tratat de pace ne susține: e propriul nostru spirit creator, propria noastră Afirmațiune." (Invierea Neamului: Rom. Er. anul I. No. 11—12.)

„Democrația, în ultima analiză, înseamnă punerea în valoare, redeșteptarea și punerea în funcțiune a tuturor energiilor poporului, moralizarea și spiritualizarea lui, desiudaizarea, desmaterializarea societăților omenești, înlăturarea satanismului și înlocuirea lui cu spiritul creator, cu morala creștină în special..., Mântuirea este în noi, ori cu cine ne-am alia, ori cu cine am merge. Să avem curajul de a trece prin moarte la viață. Numai astfel de popoare au dreptul la viață". (La răscruci de drumuri noi: R. E. anul I. No. 11—12.)

+

„Să ne strângem rândurile" (Rom. Er. anul II. No. 1).

„Un gol mare s'a făcut în mijlocul nostru prin moartea aceluia care a fost Octavian Goga. Multiple sunt legăturile pe cari le-a avut marele defunct cu poporul din care a făcut parte. Pe noi ne interesează în primul rând acelea cari sunt în directă conexitate cu scopurile ce urmărim: Afirmarea românismului și regenerarea neamului. In această privință Octavian Goga era un

mare polarizator. Cu pierderea lui mişcarea naţională se găseşte la un greu impas. Inchinându-ne la mormântnl lui, de curând şi atât de prematur deschis, să ne gândim la o reculegere generală şi la o strânsă stângere de rânduri. Inamicul ne pândeşte din năuntru şi din afară. Să nu-i dăm răgaz să se bucure. Să nu dăm nimănui iluzia slăbirei frontului de luptă. Un erou a murit; alţii o sută să-i ia locul. Numai aşa se poate afirma vitalitatea unui popor. Niciun moment de descurajare; nici-un minut de răgaz. Eroii din mormântul lor veghează asupra noastră. Să ne aducem aminte de cuvintele apostului Pavel reproduse în numărul nostru anterior: „*Nebun ce eşti, ceeace tu semeni nu înviază, dacă nu moare mai întâi*". O moarte e o înviere. Nu degeabă îşi risipesc energiile şi talentele eroii neamurilor. Sămănătura marelui dispărut trebue să rodească. Idealurile provăduite de el trebuie să ne conducă cu puteri inzecite de dincolo de mormânt.

Să fim însă atenţi. Popoarele nu trăesc din beneficii, ci numai din sacrificii. Roma, dela un teritoriu cât o aruncătură de săgeată, a ajuns stăpâna lumei. Dar la baza acestei expansiuni sta zeul Marte, alături de Janus, de Minerva, de Focul Sacru, de Vestale şi de Penaţi. In ruinele ce ni-au rămas dela cei vechi, vom găsi pe Hercul cu isprăvile sale, reprodus în cămine, în pieţele publice; pretutindeni. In decursul întregei istorii romane, generaţiile succesive au fost hrănite cu idealuri de eroism, abnegaţie şi sacrificiu. Din aceste idealuri a eşit măreţia Imperiului. Mucius Scaevola care-şi oferă mâna focului, Cincinatus, care, după ce obţine strălucite victorii, se intoarce modest la coarnele plugului. Cornelia mama Grachilor, preacuratele Vestale, şi atâtea pilde vii, au creat, alături de zeii nemuritori, măreţia operei romane, care nu a putut trăi decât atât timp cât a viat în anime eroismele cari au infăptuit-o. Căci noi nu trăim prin fizicul, prin materia din care suntem alcătuiţi, ci prin spiritualitatea care ne dă viaţa şi raţiunea de a fi.

Un erou moare; alţii o sută să-i ia locul. Omul real este idealul care-l animează şi idealul este omul. Şi tot aşa, un popor există prin idealurile cari îi animează mădularele componente, prin spiritualitatea sa. Nu durează şi nu se desvoltă decât prin ea şi pentru ea. Numai de aici pot eşi marile lui înfăptuiri; nu din ştiinţă şi nici din inteligenţă, dacă ele nu sunt scăldate în

focul sacru al credinței, al voinței, al puterei de înfăptuire în marele ogor al vieții naționale.

Să ne strângem rândurile: aceasta e porunca ceasului de față."

Și acum dupăce am reprodus câteva fragmente de adevăruri mari și concludente ale unui intelectual de elită al neamului nostru, care luptă pe aceleași baricade ca și noi, să ne fie îngăduit a reda aci ca dovadă specifică și o parte din scrisoarea D-lui Colfescu-Delaturda adresată subsemnatului:

„Iubite amice,

Așa se vede că noi ne întâlnim decâteori e o chestie mare la ordinea zilei, sau un eveniment care ne unește în ordine spirituală. Așa ne-a unit pe vremuri sosirea și activitatea mea la Brașov și mai târziu, apariția cărții mele „Război și Civilizație". Cu „Spirit și Materie", contactul se vede că a fost mai puțin strâns.

Acum te-ai sesizat de „România Eroică". Ai făcut foarte bine, căci, cu aceasta ocazie, mi-ai atras atenția asupra lui „Prometeu", despre care nu prea aveam cunoștință. O spun, spre regretul meu. Scrisoarea ta mi-a făcut o mare impresie. Te-am regăsit în ea, astfel cum te-am cunoscut cu aproape douăzeci de ani în urmă. Am luat pe „Prometeu" și l-am citit din scoarță în scoarță. Articolul tău de fond m'a impresionat. Parcă ar fi fost scris de mine. Rezultă din el intuiția exactă pe care ai avut-o și o ai de evenimente. Inceputurile literare ale Doinei tale sunt duioase. A trebuit sărmana, să ne părăsească în floarea tinereții. Am vărsat, cu această ocazie, o lacrimă pe mormântul ei. M'am consolat împreună cu tine și cu întreaga ta familie, gândindu-mă că toate se compensează în lume...

Cu cele mai afectuoase sentimente

Ioan Colfescu-Delaturda.

Cluj, 30 Aprilie 1938."

I. AL. B.-L.

Am primit la redacție:

Cărți:

I. Gr. Perieteanu: Italice.
I. Gr. Perieteanu: Naționalism de breaslă și naționalism de partid.
I. Gr. Perieteanu: Prin Italia, Turcia și Polonia.
I. Gr. Perieteanu: Pledoarie în procesul dintre Academia Română și Academia de Științe din România.
I. Gr. Perieteanu: Sonnets (trad. din I. Gr. Perieteanu).
Pimen Constantinescu: Limba și literatura italiană la Sibiu.
Pimen Constantinescu: L'infinita di Leopardi in Romeno.
P. Stati: Licăriri de stele (versuri).
Dik Manovici: Versuri.
C. Munteanu: Cântece pentru fata bătrână.
Teodor Al. Munteanu: Viori de lut (poeme).
Grigore Nandriș: Aurel C. Popovici.
Aurel A. Mureșianu: Originea Ciangăilor.
Archim. Scriban: Datoria preotului către limba bisericească.
Lucian Costin: Din viața scriitorilor.
Mihai Horodnic: Haiducii (piesă).
Paul Bărbulescu etc.: Destinul.
Virgil Treboniu: Har.
Virgil Treboniu: Umbra platanilor (poeme).
Virgil Treboniu: Heruvim lăuntric.
Virgil Treboniu: Mătrăgună.
Lutz Korodi: Deutsche Bilanz in Südosteuropa.
Armand Godoy: Rome.
O. Halecki: La Pologne.

Reviste:

Innoirea (Arad).
Cuget Clar (București).
Cuget Moldovenesc (Bălți).
Plaiuri Săcelene (Satulung).

Progres şi Cultură (Târgu-Mureş).
Ţara Bârsei (Braşov).
România Eroică (Cluj).
Cele Trei Crişuri (Oradea).
Front Literar (Braşov).
Gând Românesc (Cluj).
Revista Teologică (Cluj).
Freamătul (Craiova).
Făt Frumos (Cernăuţi).
Orientări (Bacău).
Gazeta Ilustrată (Cluj).
Gânduri de Mare (Constanţa).
Banatul Literar (Caransebeş).

Ziare:

Deşteptarea României (Ploeşti).
Libertatea (Orăştie).
Românizarea (Bucureşti).
Avântul (Petroşani).
Patria (Cluj).
Ţinuturi Secuizate (Miercurea-Ciuc).

+

Note și incrustări

D-l farmacist *Iancu Nan*, directorul fabricei de hârtie Zârnești, fost prefect al județului, inimosul român, a dat revistei noastre pentru acest număr, un sprijin de 1000 Lei. — D-nul Căpitan *Titi Teodorescu*, copropietar al întreprinderii „Unirea" a dat 500 Lei ajutor, iar d-nul *Nicu Suciu-Sibianu* a dat 300 Lei sprijin, ambii din acelaș spirit ales de sacrificiu pentru opere culturale.

Le mulțumim tuturor călduros.

+

La 26. Iunie a. c. s'a înaugurat Căminul de odihnă dela Timișul de Jos, al Asociației Funcționarilor Municipiului Brașov, într'un cadru solemn și în prezența delegaților Ministeriului de Interne și autorităților locale. Reținem această operă ca pildă de vrednicie și conștiință a funcționarilor dela Municipiu, în frunte cu președintele asociației, d-nul Aurel Precup.

D-nul Colonel Victor Nanu, primarul Municipiului a rostit și cu această ocazie unul din discursurile D-sale, plastic ca fond și elegant ca formă. Prezența d-lui Secretar general Marinescu ca delegat al d-lui Ministru de interne Armand Călinescu, a d-lui Director Rădulescu și a d-lui Inspector general Crudu au completat cu rost armonia zilei.

+

Cărțile primite la redacție în ultimul timp, vor fi recenzate în numărul viitor.

+

CERCUL REVISTEI:

a) *Colaboratori:* A. P. Bănuț, scriitor; Eftimie Mărculescu, prof. adv. publ.; V. Branisce, ziarist, f. senator; Ioan Brotea, ziarist; Dr. Liviu Câmpeanu, medic publ.; Lucian Costin, scriitor; Dr. Petru Debu, preot f. senator; Mihail Dragomirescu, prof. univ.; Al. Florea, preot publ.; Valer Maximilian, prof.-pictor; Aurel A. Mureșianu, publ.; Dr. P. Nistor medic, Silvia Stoica-Noaghea; Ecat. Pitiș, scriit.; I. Prișcu, preot publ.; Dr. T. Prișcu, medic, f. primar; Dr. C. Sassu funcț. sup.; Oct. Șireagu publ.; Victor Tudoran, publ.; Gheorghe Tulbure, insp. gen. șc., publ.; Ioan Grigorie, publ.; Irodion Creangă.

a) *Sprijinitori:* Ion Lapedatu, f. ministru, Ioan Ionică, f. senator, Gh. Cuteanu, f. prefect, Iancu Nan, f. prefect, V. Munteanu, inspector, Dr. C. Voicu, f. primar, Gh. Enescu, dir. Casa Asig. Soc., cpt. T. Teodorescu, I. Pizo, preot, Dr. C. Oancea, medic primar, Nicu Suciu-Sibianu, funcț. sup., Ing. Baiu Crăciun.

Către
Onor. Biblioteca „Astra"
Brașov
Bul. Ferdinand





Tipografia Markus Braşov, Str. Regina Maria No. 25. — Telefon 989